



GEOPOLITISKE UTFORDRINGER

ASLE TOJE

PENSJONSKASSEKONFERANSEN

2022

EN VERDEN I ENDRING

- KAMPEN OM MAK, INNFLYTELSE OG TILGANG I VERDENSPOLITIKKEN.
- USTABIL MULTIPOLARITET – INTERESSESFÆRENE PROBLEM
- EN VERDEN, FLERE SYSTEMER: LIBERALISMENS KRISE
- KRIGEN I UKRAINA: JERVIS OPPFATNINGER OG FEILOPPFATNINGER
- FRIHANDELENS FREMTID – FRA MULTILATERAL TIL BILATERAL

GEOØKONOMI

- SKJÆRINGSPUNKTET MELLOM ØKONOMI OG GEOPOLITIKK: TID, ROM, POLITISKE RAMMER OG RESSURSTILGANG.
- USIKRE LEVERANSEKJEDER:
 - KAMP OM TILGANG PÅ Knappe ressurser
 - MILJØ OG MENNESKERETTIGHETER
 - FLASKEHALSER SKAPER USIKKERHET
- NY GIV FOR PRIMÆRNÆRINGENE
 - FRA DEPRESJON TIL SATSINGSFELT
 - 'RESHORING' OG NYTT FOKUS PÅ 'KRITISKE RÅVARER'
 - EU & USA: LEVERANDØRKJEDER OG ÅPENHET

EUROPA

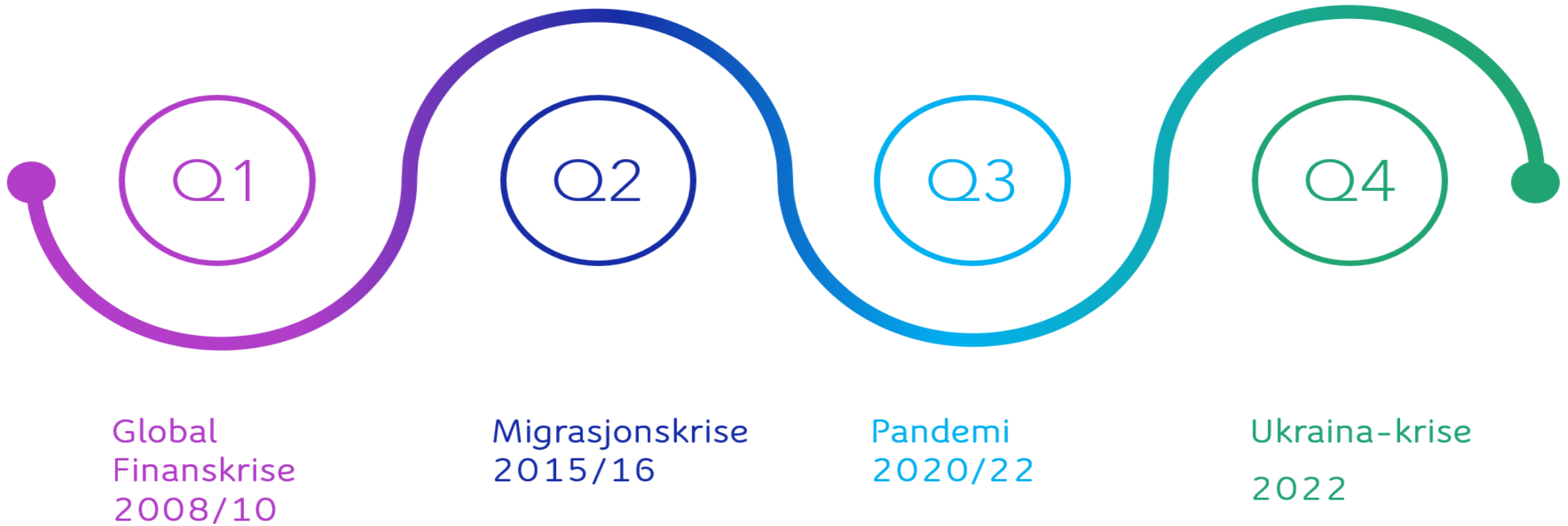
- **VEKSTEN SOM FORSVANT**
- **ØST-VEST-NORD-SØR**
- **SAVNET ETTER STORBRITANNIA**
- **VIL UKRAINA STYRKE EU?**

TRANSATLANTISKE RELASJONER

- **USA ETTER (OG FØR?) TRUMP**
- **NATO SOM LEAGUE OF DEMOCRACIES?**
- **STRAFF RUSSLAND, TILGI VENEZUELA & IRAN: ISOLER KINA.**
- **HANDELSUNDERSKUDD VAREHANDEL 2021: 1,09 MILLION MILLIONER USD**

FRA UTVIKLINGSLAND TIL SUPERMAKT

- KINAS ANDEL AV GLOBALT BNP HAR STEGET FRA 2% I 1980 TIL 18% I 2022.
- BEFOLKNING: 1,4 MILLIARDER 85 % HAR LAV LEVESTANDARD.
- KINA STÅR FOR NÆR 1/3 AV ALT FORBRUK AV KULL, STÅL OG GASS.
- VERDENS STØRSTE VALUTARESERVER (\$3,5 BN) & KREDITOR (USA \$ 1,2 BN)
- INNE I OPPBREMSING. VEKSTRATE 2020: 2,3 %: MIDDLE INCOME TRAP?



- SORT SVANE: EN UFORUTSETT HENDELSE, TYPISK EN MED EKSTREME KONSEKVENSER.
- STADIG FLERE SVANER ER SORTE: STADIG MER RISIKO ER POLITISK.
- GODE TIDER FOR EKSPERTER I Å MODELLERE DEN FINANSIELLE EFFEKTEN AV KOMPLEKSE FREMTIDIGE HENDELSER OG I Å ANALYSERE RISIKO.